

ПРЕДГОВОР ОТ А. Т. ФОМЕНКО

Защо днес повдигаме въпроса за хронологията и предлагаме НАНОВО да я анализираме с помощта на нови емпирико-статистически методи? Трябва да ви напомня, че НА ВРЕМЕТО, ПРЕЗ XVI–XVII В., ХРОНОЛОГИЯТА Е БИЛА РАЗДЕЛ В МАТЕМАТИКАТА. После отива в ресора на историците и сега се разглежда като напълно завършена област от историческите знания, която има нужда само от отделни уточнения, не засягащи хронологичната постройка като цяло. Но се оказва, че възприетата хронология на древността съдържа дълбоки противоречия. Затова е уместен опитът ни да се ориентираме в проблема с помощта на съвременните статистически методи.

Често ме питат: защо математиците се захванаха с този сякаш чисто исторически проблем?

Ето какъв е отговорът. Основните ми интереси на професионален математик са далеч от проблемите на хронологията и историята. Но през 1972–1973 г., докато изследвах един от важните въпроси на небесната механика (вж. подробности в глава 2), се сблъсках с датите на древните затъмнения. Ставаше дума за изчисляването на така наречения параметър D'' в теорията за движението на Луната. Той характеризира ускорението и се изчислява като функция на времето за голям исторически интервал. Изчисленията бяха направени от известния американски астроном и астрофизик Робърт Нютон, който неочаквано откри, че параметърът D'' има извънредно загадъчно поведение: направил е необясним скок в епохата между VIII–X в. от н.е. Скокът няма обяснение според съвременната гравитационна теория. Толкова е невероятен, че Робърт Нютон, за да го обясни, бе принуден да измисли загадъчни „негравитационни сили“ в системата Земя-Луна. Впрочем, те не са се проявявали по никакъв друг начин, което е много странно.

Този неразбираем ефект ме заинтересува като математик. Проверих работата на Р. Нютон и видях, че изчисленията му са извършени на високо научно ниво, нямаше никакви грешки. Тогава разривът в графиката на D'' ми се стори още по-неразбираем. След дълъг размисъл по темата реших да проверя доколко точно е ДАТИРАНЕТО на древните затъмнения, понеже изчисленията на D'' се базираха на техните дати. После стана ясно, че идеята е нова за учените, които и преди са се интересували от този въпрос. Самият Робърт Нютон, известен специалист по астронавигация и теория на